

Producció ecològica d'arròs en zones amb limitacions naturals com el Delta de l'Ebre

Resum

Es pretén donar un impuls al cultiu d'arròs ecològic al delta de l'Ebre a la vegada que preservar i millorar la biodiversitat en un sistema agrari d'alt valor natural i paisatgístic i amb limitacions naturals com el delta de l'Ebre.

Actualment, la superfície d'arròs ecològic al delta de l'Ebre no arriba al 2%. Això és degut a la gran dificultat en que es troba el sector arrosser del delta de l'Ebre per a ser competitiu a l'hora de treure un rendiment viable i sostingut al llarg dels anys en les parcel·les on es cultiva arròs ecològic.

El principal problema és la infestació de males herbes que es manifesta en els camps de cultiu al cap d'uns anys de produir-hi arròs ecològic. Això fa que els costos en mà d'obra per a retirar males herbes creixin exponencialment any rere any i fa que les parcel·les d'arròs quedin infestades de llavors de males herbes.

D'altra banda, volem trobar solucions al control de malalties fúngiques i plagues que afecten severament el cultiu.

També s'ha de tenir en compte un factor tan limitant com és la elevada salinitat dels sòls al delta de l'Ebre. Aquesta salinitat esdevé un condicionant a l'hora de definir estratègies de cultiu i pràctiques agronòmiques sobre el maneig de l'aigua, llaurat de terres, maneig de males herbes i tipologia de les sèmbrs i/o estratègies de plantat.

Un altre aspecte que volem tractar són les diferents estratègies de fertilització en producció ecològica d'arròs.

I finalment, també es pretén avaluar l'impacte de totes les estratègies sobre la biodiversitat en les parcel·les de cultiu per tal d'aconseguir una millora de la biodiversitat i del sistema agrari en l'entorn del delta de l'Ebre.

Objectius

Objectiu principal

- Augmentar la competitivitat del sector arrosser en la producció ecològica d'arròs en zones amb limitacions naturals com el delta de l'Ebre.

Objectius específics

- Optimitzar la gestió de plagues, males herbes, malalties i la fertilització definint noves estratègies agronòmiques en el cultiu ecològic d'arròs al delta de l'Ebre.
- Definir i divulgar una guia de bones pràctiques per al cultiu ecològic d'arròs en zones amb limitacions naturals específiques com el delta de l'Ebre.
- Preservar i millorar la biodiversitat en un sistema agrari d'alt valor natural i paisatgístic.
- Avaluar els efectes sobre la biodiversitat de diferents estratègies de cultiu.

Descripció de les actuacions dutes a terme en el projecte

- Creació i posada en funcionament d'una comissió de treball i seguiment formada per tots els productors d'arròs ecològic al delta de l'Ebre, entitats del sector (cooperatives, comunitats de regants, ADV, PRODELTA), empreses amb coneixements i experiència prèvia en la matèria, centre de recerca IRTA/EEE, Servei de Sanitat Vegetal del DARP a Terres de l'Ebre i el Coordinador de cultius ecològics a Terres de l'Ebre.
- Sessions de treball per a posar en comú i debatre debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats del cultiu ecològic d'arròs al delta de l'Ebre.
- Identificació de les principals problemàtiques en què es troben els agricultors a l'hora de produir arròs ecològic al delta.
- Orientació dels assajos i el disseny d'aquests per tal de donar resposta a les necessitats reals i problemàtiques detectades en les sessions de treball prèvies en el marc de la comissió de treball i seguiment.
- Planificació de l'organigrama i cronologia dels assajos, així com també l'establiment de les diferents tecnologies a emprar i assajar per a donar resposta a les necessitats d'innovació del projecte.
- Assignació de les tasques a desenvolupar per cada entitat membre del projecte, així com també per part del centre de recerca i empreses d'execució contractades.

Resultats finals i recomanacions pràctiques

Com a resultat de les actuacions dutes a terme i descrites anteriorment, s'ha determinat que els assajos, que es duran a terme les durant les campanyes 2021 i 2022, es desenvoluparan de la manera següent:

Revisió d'estratègies interessants

Recopilació dels estudis realitzats al delta de l'Ebre compatibles amb la producció ecològica de l'arròs.

Parcel·les

Els assajos es duran a terme en parcel·les representatives de les condicions edafoclimàtiques del delta de l'Ebre.

Segons la tipologia dels assajos, per una banda hi hauran parcel·les petites per a tenir controlades certes variables que ens cal aïllar, i per l'altra, hi hauran assajos amb parcel·les més grans per a acostar-nos a les condicions reals de camp.

Varietats

Es triaran varietats, comercialment i agronòmicament parlant, interessants i representatives al territori.

Fertilització

S'estudiaran diferents estratègies amb fertilitzants autoritzats en agricultura ecològica, tant en sembra en sec com en sembra convencional i estratègies de plantat. Tot per a diferents varietats.

Per a minimitzar els factors que puguin interaccionar amb els resultats, especialment les males herbes, aquests assajos es faran en parcel·les petites a l'IRTA.

Control de males herbes

S'avaluaran diferents estratègies per al control directe o indirecte de males herbes. Algunes d'innovadores i d'altres que pretenem millorar-les o acabar de posar-les a punt, ja sigui amb maquinària i/o prototips específics

per al control de males herbes, estratègies en la gestió i maneig de l'aigua o diferents tipus de sembra i/o plantat del cultiu.

Avaluació dels danys per quironòmids segons estratègies de cultiu

S'estudiaran diferents gestions del maneig d'aigua de reg i en parcel·la per a minimitzar els danys per quironòmids. Aquesta gestió de l'aigua haurà de ser compatible amb una correcta gestió de la resta d'actuacions en el cultiu.

Es farà un seguiment de la població de quironòmids presents en els camps de cultiu per tal d'identificar l'impacte de les diferents estratègies sobre la les poblacions d'aquesta plaga i els danys que causen a l'arròs.

Avaluació de la biodiversitat

La producció ecològica de l'arròs al delta de l'Ebre pot ajudar a augmentar la biodiversitat de l'ecosistema, i en aquest sentit, es monitoritzaran diferents camps cultivats en arròs ecològic i es compararan amb altres de producció convencional.

Els resultats obtinguts hauran de servir-nos com a indicadors de la biodiversitat dels dos sistemes productius. També podrem avaluar l'impacte sobre la biodiversitat de les diferents estratègies assajades i poder tenir en compte aquest resultats a l'hora d'establir recomanacions sobre les diferents estratègies.

Elaboració d'una guia de recomanacions i bones pràctiques per a la producció ecològica de l'arròs

S'elaborarà una guia per a assessorar i conduir tant l'arrosser que per primer cop vol produir arròs ecològic, com per al que ja ho està fent i s'està trobant amb problemes que no li garanteixen la viabilitat econòmica a llarg termini.

Aquesta guia inclourà aspectes agronòmics, ambientals i administratius.

Conclusions

Aquest 2020, a falta de començar els assajos de camp, encara no estem en condicions de disposar de conclusions sobre el projecte, tot i que ja hem identificat que el principal problema de la producció ecològica d'arròs al delta de l'Ebre és la pèrdua de viabilitat econòmica de l'activitat a partir del tercer any de cultiu en la mateixa parcel·la degut a la infestació de males herbes que provoquen les estratègies de control de males herbes que es disposen actualment. Per tant, l'objectiu o focus principal del projecte és determinar alguna tecnologia innovadora per al control de males herbes, emmarcada en el cultiu ecològic i que permeti mantenir la viabilitat econòmica de l'activitat.

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: Arrossaires del Delta de l'Ebre SCCL

E-MAIL DE CONTACTE: jaume.casanova@arrossaires.com

Coordinador del Grup Operatiu

ENTITAT: Associació de Productors Agraris del Delta de l'Ebre (PRODELTA)

E-MAIL DE CONTACTE: marcibeas@prodelta.cat

Altres membres del Grup Operatiu (perceptors d'ajut)

ENTITAT: Cambra Arrossera del Montsià i Secció de Crèdit, SCCL.

E-MAIL DE CONTACTE: xmarti@lacamara.es

ENTITAT: Comunitat General de Regants del Canal de la dreta de l'Ebre

E-MAIL DE CONTACTE: maite@comunitatregants.org

ENTITAT: Comunitat de Regants Sindicat Agrícola de l'Ebre

E-MAIL DE CONTACTE: ofdelta.comunitat@regantsesquerra.org

Altres membres del Grup Operatiu (no perceptors d'ajut)

ENTITAT: Agroserveis.Cat, SL

E-MAIL DE CONTACTE: afredpalma@agroserveiscat.com

ENTITAT: Agrupació de Defensa Vegetal de l'Arròs i altres cultius al Delta de l'Ebre (ADV)

E-MAIL DE CONTACTE: advdelta@telefonica.net

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

- Sistema de producció agrària
- Pràctica agrària
- Equipament i maquinària agrària
- Ramaderia i benestar animal
- Producció vegetal i horticultura
- Paisatge / Gestió del territori
- Control de plagues i malalties
- Fertilització i gestió dels nutrients
- Gestió del sòl
- Recursos genètics
- Silvicultura
- Gestió de l'aigua
- Clima i canvi climàtic
- Gestió energètica
- Gestió de residus i subproductes
- Gestió de la biodiversitat i del medi natural
- Qualitat alimentària / processament i nutrició
- Cadena de subministrament, màrqueting i consum
- Competitivitat i diversificació agrària i forestal
- General

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVÍNCIA/ES	COMARCA/QUES
Tarragona	Baix Ebre i Montsià

Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia...)

Jornada de presentació del projecte a entitats, productors d'arròs ecològic i empreses amb experiència prèvia en la matèria, que va tenir lloc el 13 de juny del 2019 a la seu de l'IRTA/EEE.

Pàgina web del projecte

Tots els resultats i les conclusions del projecte es penjaran a la web de l'ADV de l'arròs i altres cultius al delta de l'Ebre (ADV) en una pestanya específica sobre el GO Eco-DE.

<http://www.advdelta.cat/ADV/>

Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST APROVAT
Data d'inici (mes-any): juliol 2020	Pressupost total: 152.000,00 €
Data final (mes-any):	Finançament DARP: 86.640,00 €
Estat actual: Executat execució	Finançament UE: 65.360,00 €
	Finançament propi: 65.142,86 €

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ordre ARP/133/2017, de 21 de juny, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ARP/1531/2019, de 28 de maig, per la qual es convoca l'esmentat ajut.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
 Ramaderia, Pesca i Alimentació**

**Fons Europeu Agrícola
 de Desenvolupament Rural:**
 Europa inverteix en les zones rurals